

Sygn. akt V ACa 78/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Sokołowska
Sędziowie:	SA Irma Kul SO del. Elżbieta Milewska - Czaja (spr.)
Protokolant:	sekretarz sądowy Joanna Makarewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2013 r. w Gdańsku na rozprawie
sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.
przeciwko Z. Ż.

o udzielenie informacji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt VIII GC 129/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 630 (sześćset trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

V ACa 78/13

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. wniosła pozew o zobowiązanie pozwanego Z. Ż. do udzielenia powodowi informacji w zakresie danych umożliwiających identyfikację działek rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego pozwanego, których był posiadaczem w roku 2008, 2009 i 2010. O udzielenie informacji czy pozwany w latach 2008, 2009 i 2010 korzystał z materiału ze zbioru odmian wskazanych w dokumentach „Wykaz odmian roślin chronionych wyłącznym prawem i wysokość opłaty dla hodowcy za wykorzystanie 1kg materiału ze zbioru tych odmian do siewu „ w latach 2008, 2009 i 2010 jako materiału siewnego , czy też z takiego materiału nie korzystał. Jeżeli pozwany korzystał z materiału ze zbioru którejkolwiek z odmian wskazanych w dokumentach jako

materiału siewnego, to w jakich ilościach, w odniesieniu do konkretnej odmiany wymienionej w tym dokumentach oraz wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

Pozwany na rozprawie oświadczył, że udzielił powodowi żądanych informacji.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. Sąd Okręgowy w B. zobowiązał pozwanego do udzielenia następujących informacji:

1.a/ danych umożliwiających identyfikacją działek rolnych (w rozumieniu przepisu o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności) wchodzących w skład gospodarstwa pozwanego , których był posiadaczem w roku 2008, 2009 i 2010.

b/ czy pozwany w roku 2008 korzystał z materiału ze zbioru odmian wskazanym w dokumencie pod nazwą” Wykaz roślin chronionych wyłącznym prawem i wysokość opłaty dla hodowcy za wykorzystanie 1kg materiału ze zbioru tych odmian do siewu w 2008 roku”

c/ czy pozwany w roku 2009 korzystał z materiału ze zbioru odmian wskazanym w dokumencie pod nazwą ”Wykaz roślin chronionych wyłącznym prawem i wysokość opłaty dla hodowcy za wykorzystanie 1kg materiału ze zbioru tych odmian do siewu w 2009 roku”

d/ czy pozwany w roku 2010 korzystał z materiału ze zbioru odmian wskazanym w dokumencie pod nazwą ”Wykaz roślin chronionych wyłącznym prawem i wysokość opłaty dla hodowcy za wykorzystanie 1kg materiału ze zbioru tych odmian do siewu w 2010 roku”

e/ jeżeli pozwany korzystał z materiału ze zbioru, którejkolwiek z odmian wskazanych w opisanym w pkt b jako materiału siewnego, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany wymienionej w tym dokumencie.

f/ jeżeli pozwany korzystał z materiału ze zbioru, którejkolwiek z odmian wskazanych w opisanym w pkt c jako materiału siewnego, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany wymienionej w tym dokumencie.

g/ jeżeli pozwany korzystał z materiału ze zbioru, którejkolwiek z odmian wskazanych w opisanym w pkt d jako materiału siewnego, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany wymienionej w tym dokumencie.

2.zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 887zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy orzekając oparł się na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. wykazał, że jest organizacją hodowców w rozumieniu art. 23-23c ustawy z dnia 26czerwca 2003r. o ochronie prawnej odmian roślin, zrzeszającą , jako udziałowców szereg spółek z terenu całego kraju i z Francji, na których rzecz działa w niniejszym postępowaniu w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26.06.2003r. o ochronie prawnej odmian roślin.

Pozwany w latach 2008, 2009,2010 jako posiadacz gruntów w rozumieniu art.23 niniejszej ustawy , był wzywany przez powoda do udzielenia pisemnych informacji dotyczących wykorzystania przez pozwanego materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego.

Zgodnie z art. 23a ustawy z dnia 26.06.2003r. o ochronie prawnej odmian roślin posiadacz gruntów rolnych zobowiązany jest na wniosek hodowcy lub organizacji hodowców udzielić na piśmie następujących informacji:

- danych umożliwiających identyfikację działek rolnych w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, wchodzących w skład Gos[podarstwa rolnego posiadacza gruntów rolnych;

- złożyć oświadczenie o wykorzystaniu bądź niewykorzystaniu materiału ze zbioru, odmian chronionych wyłącznym prawem, jako materiału siewnego wraz z podaniem nazw odmian w stosunku do których wyłączne prawo posiada hodowca (lub hodowcy reprezentowani przez ich organizację);

- o ilości materiału ze zbioru, odmian chronionych wyłącznym prawem, wykorzystanego jako materiał siewny;

- imię i nazwisko oraz adres zamieszkania albo nazwę i adres siedziby przetwórcy, który wykonał dla posiadacza gruntów rolnych usługę przygotowania do rozmrażania materiału ze zbioru, o którym mowa w art.23ust.2pkt1 , na materiał siewny;

- imię i nazwisko oraz adres zamieszkania albo nazwę i adres siedziby podmiotu, od którego posiadacz gruntów rolnych nabył kwalifikowany materiał siewny odmiany lub odmian, o których mowa w ust.2pkt2 lit.a wraz ze wskazaniem ilości tego materiału.

Powód w wykonaniu swoich uprawnień wynikających z art.23aust.4 ustawy z dnia 26.06.2003r. o ochronie prawnej odmian roślin wystąpił do pozwanego z wnioskami o udzielenie powyższych informacji. We wniosku był określony termin do udzielenia informacji. Po bezskutecznym upływie tego terminu powód ponownie wzywał pozwanego do udzielenia informacji określając mu dodatkowy termin na wywiązania się z obowiązku.

Pozwany zobowiązany był wypełnić odpowiednie rubryki formularza tj. udzielić żądanych przez powoda informacji. Pozwany natomiast na rozprawie twierdził jedynie, że spełnił żądanie powoda jednak nie był w stanie wykazać faktycznego spełnienia żądania powoda. Z treści przepisu jednoznacznie wynika, że stosowne informacje powinny być udzielone wyłącznie w formie pisemnej, co oznacza, że pozwany powinien przedstawić dowód udzielenia odpowiedzi w tej właśnie formie. W ocenie Sądu Okręgowego twierdzenia pozwanego w tym zakresie były gołosłowne gdyż nie zostały poparte żadnymi dowodami. Skoro na mocy konkretnego przepisu prawa materialnego posiadacz gruntów zobowiązany jest do udzielenia konkretnych informacji organizacji hodowców, to brak takich informacji powoduje powstanie po stronie organizacji hodowców roszczenia o zobowiązanie przez Sąd do ich przekazania tzw. roszczenie informacyjne. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo na podstawie art.23a ust.1 ustawy z dnia 26 czerwca 2003r. o ochronie prawnej odmian roślin . O kosztach orzeczono na mocy art. 98kpc.

Pozwany zaskarżył powyższy wyrok w całości i zarzucił mu:

1. Naruszenie art.230 kpc poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i zastosowanie art.230kpc w sytuacji, gdy strona pozwana potwierdziła na rozprawie złożenie odpowiedzi na pytania i wnioski złożone przez powoda;

2. Naruszenie art.233§1kpc poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nie wszechstronny, z pominięciem dowodu w postaci zeznań pozwanego, który na rozprawie stwierdził, że udzielił powodowi odpowiedzi na pytania i wnioski odnośnie korzystania z zasobów nasiennych; uwzględnienie tego dowodu mogłoby doprowadzić do zupełnie innej oceny materiału dowodowego ; ocena dowodów nastąpiła w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, bowiem poprzez przyjęcie bez dokładnej analizy dokumentów i zeznań strony , że powód jest w ogóle legitymowany do wnoszenia powództwa;

3. Naruszenie art. 23a ust.1,2 i 4 ustawy o ochronie prawnej roślin poprzez jego błędna wykładnię i przyjęcie, że:

- roszczenie o nakazanie udzielenia informacji jest roszczeniem niemajątkowym;

-organizacja hodowców może występować o nakazanie udzielenia informacji , we własnym imieniu oraz nie jest obowiązana wskazać hodowcy, w imieniu którego działa i wykazać swojego umocowania w tym zakresie;

- uprawnione jest występowanie z roszczeniem o nakazanie udzielenia informacji bez związku z konkretną odmianą objętą odstępstwem rolnym;

4. naruszenie art.117 i 118kc poprzez ich niezastosowanie;

W związku z powyższym skarżący wniósł o zmianę zaskrzonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, orzeczenie o kosztach postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska skarżący szeroko uargumentował zasadność jego twierdzeń wskazując w szczególności na orzecznictwo w tym zakresie, przytaczając argumenty wskazane w wyroku Sądu Apelacyjnego w (...).

Powód wniósł odpowiedź na apelację wnosząc o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Podstawowym zarzutem apelacji był brak legitymacji powoda do występowania z niniejszym powództwem . Należy wskazać, że jest to najdalej idący zarzut wobec czego należy odnieść się do tego zarzutu w pierwszej kolejności. Otóż nie ma racji pozwany, iż powód nie wykazał swojego umocowania do wytoczenia niniejszego powództwa, twierdząc, że powód nie udowodnił, że jest organizacją hodowców. Jak słusznie wskazał, Sąd I instancji powód wykazał, że jest organizacją hodowców w rozumieniu art.23-23c ustawy z dnia 26.06.2003r. o ochronie prawnej odmian roślin(Dz.U nr 137,poz.1300 ze zm.- dalej powoływana jako o.p.o.r.) zrzeszającą jako udziałowców szereg spółek z terenu całego kraju i z Francji poprzez dołączenie nie tylko odpisu z KRS lecz również poprzez złożenie listy współników powoda k.12-14. Wobec przedstawienia takiego zarzutu dopiero w apelacji powód przedłożył w postępowaniu odwoławczym również diariusze (...) za lata 2008, 2009, i 2010 z których jednoznacznie wynika, że wszyscy udziałowcy powodowej spółki są hodowcami dołączył również pełnomocnictwa udzielone powodowej spółce przez hodowców do występowania w ich imieniu w sprawach związanych z realizowaniem uprawnień hodowców wynikających z instytucji odstępstwa rolnego (dowód k. 113). Powyższe dokumenty jednoznacznie wykazują, iż powód ma legitymację czynną do wytoczenia niniejszego powództwa gdyż jest organizacją zrzeszającą hodowców, na których rzecz działa wykazanych na listach współników.

Należy wskazać, iż ustawodawca w art. 23 o.p.o.r. ustalił, że można stosować materiał siewny odmian chronionych prawem wyłącznym jeżeli materiał ten posiadacz gruntów rolnych uzyskał we własnym gospodarstwie i używa go na jego terenie, jednak istnieje wówczas obowiązek uiszczenia opłaty na rzecz hodowcy, o ile gospodarstwo spełnia określone warunki pod względem wielkości. Brak wiedzy na temat użycia przez posiadacza gruntów materiału siewnego z odmiany chronionej i obowiązek zapewnienia hodowcom realnych środków ochrony ich wyłącznego prawa przyznano uprawnienie do żądania od posiadaczy gruntów rolnych udzielenia informacji dotyczących wykorzystywania chronionego materiału siewnego. Żądanie to zostało skonkretyzowane w tzw. roszczeniu informacyjnym wynikającym z art.23 o.p.o.r i jest ono wynikiem dostosowania przepisów prawa wewnętrznego do wymogów prawa wspólnotowego dotyczącego ochrony własności intelektualnej w rolnictwie zwartej w rozporządzeniu Rady (WE) z dnia 27.07.1994r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony roślin (Dz.U UE L.1994/227/1) oraz w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1768/95 z dnia 24.07.1995r. ustanawiającym przepisy wykonawcze do tegoż rozporządzenia Rady (Dz.U L. 1995/173/14). Powyższemu uregulowaniu nie podlegają jedynie posiadacze gruntów rolnych, którzy zawarli umowy ustalające opłatę z tytułu wykonywania prawa odstępstwa rolnego (art.23a ust.3) oraz rolnicy posiadający grunty rolne o powierzchni mniejszej niż 10ha.(art.23aust.1 w zw. z art.23ust.2).

Odnosząc się do zarzutu pominięcia dowodu z przesłuchania pozwanego Sąd Apelacyjny wskazuje, iż przesłuchanie stron – zgodnie z zasadą subsydiarności tego dowodu (art. 299 k.p.c.) wymagałoby wykazania takich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, które po wyczerpaniu innych dowodów pozostały niewyjaśnione, czego pozwany wykazał. Pozwany wskazał na rozprawie k.53 iż udzielił i wysłał, żądane informacje powodowi, jednakże nie przedstawił na to żadnego dowodu. Gołosłowne twierdzenia pozwanego nie poparte żadnym dowodem Sąd Okręgowy

prawidłowo uznał za niewiarygodne i w tym zakresie prawidłowo ustalił, że pozwany nie wykonał zobowiązania wynikającego z art.23 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin .

Doktryna i orzecznictwo jednoznacznie mówią o roszczeniu o charakterze informacyjnym -kom. K. Jasińska, kom. K. Felchnera. Roszczenie powoda z art.23a ustawy jest roszczeniem o charakterze informacyjnym(nie jest roszczeniem o charakterze materialnoprawnym gdyż w toku postępowania nie pada nazwa jakiegokolwiek odmiany, która miałaby takiej ochronie podlegać, nie istnieje potencjalny przedmiot ochrony, ani też nie określono potencjalnego uprawnionego hodowcy, na treść wyłącznego prawa hodowcy do odmiany rośliny składają się wyłącznie prawa majątkowe;

Otóż roszczenie z art.23a nie jest roszczeniem hodowcy przeciwko podmiotowi naruszającemu wyłączne prawo do odmiany roślin.

Niniejszy pozew nie zawiera roszczenia o naruszenie wyłącznego prawa odmiany roślin , które ma ochronę na podstawie art. 36a i 36b ustawy o.p.o.r., a jedynie o uzyskanie informacji dotyczącej wykorzystania materiału ze zbioru, przy czym przekazanie informacji jest bezwarunkowe i do uwzględnienia niniejszego powództwa jest wystarczające jedynie po stronie powoda wykazanie iż jest organizacją hodowców, która wnioskuje o przekazanie pisemnej informacji dotyczącej wykorzystania materiału ze zbioru jako materiału siewnego w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wniosku. Ponadto jest to prawo najbardziej zbliżone do praw własności przemysłowej i jest prawem na dobrach niematerialnych- jako prawo do odmiany roślin. Norma zawarta w art.23a ustawy o ochronie prawnej odmian roślin zobowiązuje posiadacza gruntów rolnych do przekazania informacji na żądanie hodowców albo organizacji hodowców. Brak jest jakichkolwiek warunków lub też okoliczności jakie musiałby spełnić podmiot żądający informacji, który by wynikał z przedmiotowego przepisu. Jediną przesłanką wynikającą z art.23a ustawy o.p.o.r jest wykazanie, iż powód jest organizacją hodowców, co jak wyżej wskazano powód uczynił. Powód w toku postępowania przedłożył wykazy odmian roślin chronionych wyłącznym prawem i wysokość opłaty dla hodowcy za wykorzystanie materiału ze zbioru tych odmian do siewu za lata 2008, 2009 i 2010. (k. 25, 29, 33-34). Załączniki te zawierają pełną listę odmian roślin w stosunku do których powód domagał się od pozwanego udzielenia informacji oraz wskazanie, któremu spośród hodowców zrzeszonych w powodowej organizacji przysługuje wyłączne prawo do danej odmiany.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 117 i 118kc należy również uznać go za niezasadny. Przedawnieniu ulegają roszczenia majątkowe , skoro jest to roszczenie o udzielenie informacji i nie jest roszczeniem majątkowym, to nie ulega przedawnieniu i nie mają w tej sytuacji zastosowani przepisy dotyczące przedawnienia roszczeń.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 98§1kpc w zw. z art.108§1kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wyniki procesu, mając na uwadze fakt, że pozwany przegrał sprawę w całości. Na koszty powoda składało się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone w minimalnej wysokości 630zł na podstawie § 10 ust.1 pkt 18 w zw. z §5 w zw. §12 ust.1 pkt2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Rozporządzenie nie określa stawiki minimalnej dla spraw z zakresu naruszenia wyłącznego prawa do odmian roślin wobec czego najbardziej zbliżonym co do rodzaju sprawy należy uznać sprawy z zakresu naruszenia patentu, prawa ochronnego lub prawa rejestracji.